

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29Csr/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122208598
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8122208598.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

- 2 - 29Csr/1/2022

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B., B. XXXX/XX, právne zast. RIEDL advokátska kancelária s.r.o, so sídlom Prešov, Slovenská 46 proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Bratislava-Petržalka, Pribinova 25, právne zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, so sídlom Bratislava, Kubániho 16, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

- 11 - 29Csr/1/2022

I. Z r u š u j e rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu, zriadeného Asociáciou slovenských arbitrážnych súdov z.z.p.o. so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava, vo veci sp. zn. 382/12/18 z 01.07.2022.

II. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej.

odôvodnenie:

- 10 - 29Csr/1/2022

Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 03.10.2022 sa voči žalovanému domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku Slovenského arbitrážneho súdu, zriadeného Asociáciou slovenských arbitrážnych súdov vo veci pod sp. zn. 382/12/18 z 01.07.2022.

Žalobu odôvodnil tým, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere bola dohodnutá ročná úroková sadzba vo výške 22,44 %, pričom priemerné úrokové miery z nových obchodov prezentované Národnou bankou Slovenska boli v júni 2016 so splatnosťou od jedného do piatich rokov 6,98 %. Je zrejmé, že úroková sadzba uvedená v zmluve dosahuje trojnásobok priemeru na trhu, čo nezodpovedá zákonom vyžadovanému prístupu dodávateľa k spotrebiteľovi odbornou starostlivosťou.

Preto, že istina úveru bola pre úžeru poskytnutá bez právneho dôvodu odo dňa nasledujúceho mal veriteľ možnosť uplatniť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Subjektívna dvojročná premlčacia doba uplynula 30.06.2018, teda pred podaním žaloby 11.12.2018. Zároveň rozhodcovský súd nevykonal ex offo dokazovanie splnenia povinnosti skúmať bonitu žalovaného pred poskytnutím úveru. Z právneho hľadiska toto konanie nie je súladné s ust. § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z.

Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. V odôvodnení vyjadrenia uviedol, že tvrdenie žalobcu o výške úroku je založené na nezákonom porovnávaní hodnoty úrokovej sadzby so štatistickými priemernými údajmi o úrokoch bánk. Pritom v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere bola platná rovnaká právna úprava regulácie výšky odplaty za spotrebiteľské úvery konkrétne v zmysle ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a § 1 a § 1a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Posledné údaje o priemerných hodnotách RPMN, nákladoch kreditných kariet a ostatných novoposkytnutých spotrebiteľských úverov za banky a pobočky zahraničných bánk bolo zverejnené dňa 29.04.2016 kedy bol uvedený relevantný údaj a to 12,46 %, teda maximálne prípustná odplata bola v rozhodnom období 24,92 %. Uvedené pravidlá v § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka boli teda v zmluve dodržané a preto tvrdenie o úžere, či porušení § 39a Občianskeho zákonníka sú v celom rozsahu skutkovo a právne nedôvodné a neopodstatnené. Tvrdenie žalobcu nemá oporu v žiadnom dôkaze, pretože právna úprava nezakotvuje povinnosť, ani všeobecného súdu ex offo skúmať ako bola splnená povinnosť veriteľa posúdiť schopnosť splácania dlžníka. Pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere žalobca predložil žalovanému doklady o svojej mzde, v žiadosti o úver uviedol, že bezdetný a slobodný. Výdavky oznámil vo výške 80 Eur a mesačné záväzky na splátky 263,45 Eur. Žalovaný pri posúdení schopnosti splácať vychádzal z overených výdavkov v NRKI 549,95 Eur, teda nie zo sumy 263,45 Eur, ako tvrdil žiadateľ a zo sumy životného minima 198,09 Eur, nakoľko táto suma bola vyššia ako uviedol žiadateľ o úver 80 Eur, teda suma voľných zdrojov bola 291,96 Eur.

Súd na základe skutkových tvrdení žalobcu, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, spotrebiteľskou rozhodcovskou zmluvou, žiadosťou o poskytnutie úveru, výpisom z úverového registra, dokladmi o výške čistého mesačného príjmu, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Žalobca uzatvoril so žalovaným dňa 29.06.2016 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX v predmete poskytnutia spotrebiteľského úveru vo výške 3000 Eur s uvedením doby trvania zmluvy (zmluva sa uzatvára na dobu určitú), výšky úrokovej sadzby a odplaty 22,44 %, RPMN 24,78 %, priemerné hodnoty RPMN 16,36 %, celkových nákladov spojených s úverom 1357,50 Eur, celkovej čiastky 457,50 Eur, výšky splátky 103,75 Eur s uvedením, že táto pozostáva zo splátky istiny 71,43 Eur a splátky úroku 32,32 Eur, počtu splátok 42, termínu splatnosti splátky vždy v prvý deň kalendárneho mesiaca, s uvedením dátumu splatnosti prvej splátky 01.08.2016 a termínu konečnej splatnosti úveru 01.01.2020.

Podľa bodu 11.1 zmluvy v prípade omeškania dlžníka s úhradou mesačnej splátky úveru alebo úrokov alebo jej časti je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania. Ak sa z dôvodu omeškania dlžníka s úhradou mesačnej splátky úveru, alebo úrokov alebo ich časti o viac ako tri mesiace stali podľa čl. 10 ods. 10.1 písm. a) tejto zmluvy okamžite splatnými všetky záväzky dlžníka, podľa tejto zmluvy je dlžník povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania zo zosplatených záväzkoch podľa odseku 10.1 zmluvy.

Medzi sporovými stranami bola uzatvorená spotrebiteľská rozhodcovská zmluva č. XXXXXXXXXXXX v ktorej v bode 2. veriteľ vyhlasuje, že uzatvorenie tejto spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvárania a vykonávania zmluvy v spotrebiteľskom úvere medzi veriteľom a dlžníkom a ani iného zmluvného vzťahu medzi nimi. Dlžník nie je povinný prijať návrh tejto spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy zo strany veriteľa, pričom vyhlasuje, že o tejto skutočnosti bol veriteľom jasne a zrozumiteľne informovaný.

Obsahom bodu 4. zmluvného dojednaní je označenie rozhodcovských súdov oprávnených medzi stranami sporu prejednať; v bode 5. poučenie o možnosti od predmetnej spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy odstúpiť a v ďalších zmluvných dojednaniach jej poučenie podľa prílohy č. 1 zák. č. 335/2014 Z.z.

Rozhodcovský súd dňa 01.07.2022 vydal rozhodcovský rozsudok pod sp. zn. 382/12/18, ktorým žalobcu v pozícii žalovaného zaviazal na zaplatenie 1786,25 Eur so zmluvnou pokutou vo výške 0,04 % denne a úrokov z omeškania vo výške 0,4 % ročne z čiastkových úhrad realizovaných žalobcom po lehote splatnosti, ako aj z nesplatenej časti úveru s tým, že tento úrok z omeškania a táto zmluvná pokuta spolu neprevyšuje sumu 3000 Eur a odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom celková suma tohto úroku z omeškania a tejto zmluvnej pokuty dosiahne sumu 3000 Eur len 5 % ročný úrok z omeškania zo sumy 1786,25 Eur do zaplatenia, náhradu nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky vo výške 186,45 Eur, trovy rozhodcovského konania vo výške poplatku 32,40 Eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 312,90 Eur s tým, že v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca uzatvoril so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere vo výške 3000 Eur s uvedením všetkých obligatórnych náležitostí; ďalej preskúmal výšku odplaty v súlade s ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 1a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Z dokazovania vyplynulo, že žalovaný neplnil včas a riadne splátky úveru, dostal sa do omeškania s úhradou splátky o viac ako 3 mesiace. Na neplatenie splátok úveru včas a riadne podľa splátkového kalendára bol upozornený upomienkami, ako aj pokusom o zmier pred začatím súdneho konania. V priebehu rozhodcovského konania po podaní žaloby a do vydania rozhodnutia bolo zo žalobcom doloženého prehľadu platieb zistené, že žalovaný vykonal úhrady v celkovej výške 1230 Eur. Ďalej sa zaoberal, či výška uplatnenej zmluvnej pokuty neprevyšuje hodnotu sankcie v zmysle ust. § 3a ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.

Podľa § 3 ods. 1,2,3 zákona č. 335/2014 Z.z.

(1) Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva je dohoda medzi dodávateľom a spotrebiteľom o tom, že spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú zo spotrebiteľskej zmluvy alebo s touto spotrebiteľskou zmluvou súvisia, rozhodne v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní určený stály rozhodcovský súd zapísaný v zozname podľa § 18 a určený v tejto spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluve. Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva zaväzuje aj právnych nástupcov zmluvných strán.

(2) Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva musí byť písomná, obsahovo a formálne oddelená od spotrebiteľskej zmluvy a nesmie obsahovať dojednania, ktoré nesúvisia so spotrebiteľským rozhodcovským konaním. Písomná forma spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy je zachovaná aj vtedy, ak bola uzavretá elektronickými prostriedkami, ktoré umožňujú zachytenie jej obsahu a identifikáciu zmluvných strán, ktoré spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu uzavreli.

(3) Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva musí obsahovať

- a) identifikačné údaje zmluvných strán v rozsahu obchodné meno, sídlo, identifikačné číslo dodávateľa a meno, priezvisko, bydlisko spotrebiteľa,
- b) označenie spotrebiteľskej zmluvy alebo spotrebiteľských zmlúv, na spory z ktorých sa vzťahuje spotrebiteľská rozhodcovská zmluva,
- c) označenie stáleho rozhodcovského súdu s uvedením názvu a sídla,
- d) webové sídlo stáleho rozhodcovského súdu, na ktorom je zverejnený rokovací poriadok stáleho rozhodcovského súdu (ďalej len "rokovací poriadok"), ako aj aktuálne údaje podľa § 18 ods. 3 a adresu pre elektronickú komunikáciu a
- e) poučenie podľa vzoru uvedeného v prílohe č. 1.

Podľa § 45 ods. 1,2,3 zák. č. 335/2014 Z.z.,

Účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou

proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nemal spôsobilosť uzavrieť

spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu, účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nebol riadne upovedomený o ustanovení rozhodcu alebo o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo mu nebolo umožnené sa zúčastniť na spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní,

rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, alebo sa ním rozhodlo o veci, ktorá je podľa tohto zákona vylúčená zo spotrebiteľského rozhodcovského konania,

stály rozhodcovský súd nebol ustanovený v súlade s týmto zákonom, v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa nepostupovalo v súlade s ustanoveniami tohto zákona a uvedený nedostatok mohol mať vplyv na výsledok sporu,

spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy,

stály rozhodcovský súd nenariadil ústne pojednávanie, hoci spotrebiteľ jeho nariadenie navrhoval podľa § 34 ods. 2 a z okolností uvedených v návrhu na nariadenie ústneho pojednávania vyplývala potreba jeho nariadenia najmä z dôvodu, že bez ústneho pojednávania sa nebolo možné vysporiadať s návrhmi a tvrdeniami spotrebiteľa, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,

v konaní nebol správne zistený skutkový stav tým, že stály rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, nevykonal navrhované dôkazy alebo neumožnil spotrebiteľovi predložiť dôkazy, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,

vo veci rozhodoval zaujatý rozhodca,

stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, 17) a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,

rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom,

výkon rozhodcovského rozsudku by bol v rozpore s verejným poriadkom Slovenskej republiky,

rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku sa môže podať na tlačive, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 3. Ak spotrebiteľ neuvedie skutočnosti odôvodňujúce výber dôvodu zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa vzoru tlačiva uvedeného v prílohe č. 3, súd žalobu ani po neúspešnej výzve na doplnenie neodmietne a v súdnom konaní postupuje tak, aby spotrebiteľ mal právo pred súdom označiť všetky rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Súd v konaní o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku vždy preskúma, či sú dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa odseku 1 písm. c), e) a i) až l). Ak sa dôvod zrušenia rozhodnutia vzťahuje len na časť rozhodcovského rozsudku, súd zruší rozhodcovský rozsudok len v dotknutej časti, ak je dotknutú časť možné oddeliť od nedotknutej časti výroku rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 46 ods. 1, 2 zák. č. 335/2014 Z.z.,

(1) Žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote troch mesiacov odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi spotrebiteľského rozhodcovského konania. Ak účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku a rozhodcovský rozsudok bol opravený podľa § 42, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

(2) Doručený rozhodcovský rozsudok nadobudne právoplatnosť až po uplynutí lehoty na podanie žaloby podľa odseku 1, a ak je žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku podaná, až po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia súdu v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 47 ods. 1, 2, 3 zák. č. 335/2014 Z.z.,

(1) Ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodu neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, nemožnosti riešiť predmet sporu v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo z dôvodu, že sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, pokračuje súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia na návrh niektorého z účastníkov spotrebiteľského rozhodcovského konania v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

(2) Ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z iného dôvodu, ako je uvedený v odseku 1, spotrebiteľská rozhodcovská zmluva zostáva v platnosti a vo veci rozhodne opätovne stály rozhodcovský súd. Rozhodca, ktorý vydal zrušený rozhodcovský rozsudok, je z nového prerokovania a rozhodnutia veci vylúčený a vo veci sa ustanoví nový rozhodca.

(3) Ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z toho dôvodu, že stály rozhodcovský súd rozhodol na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky alebo porušil všeobecne záväzné právne predpisy na

ochranu práv spotrebiteľa, 17) a ak konanie pokračuje pred stálym rozhodcovským súdom podľa odseku 2, je stály rozhodcovský súd v ďalšom konaní viazaný právnym názorom súdu o neprijateľnosti zmluvnej podmienky alebo o inom porušení všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa.

Súd prvej inštancie v prvom rade skúmal včasnosť podania žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, pričom dospel k záveru, že táto bola podaná včas, keďže žalobca žiadal o zrušenie rozhodcovského rozsudku doručil 03.10.2022, teda v trojmesačnej lehote od prevzatia rozhodcovského rozsudku 19.07.2022.

Z ust. § 45 ods. 3 zák. o spotrebiteľskom konaní súd v konaní o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku vždy preskúma, či sú dané dôvody na zrušenie podľa ods. 1 písm. c), e), i) až l).

Súd prvej inštancie nezistil dôvody pre zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle ust. § 45 ods. 1 písm. c) a e) citovaného zákona.

Súd prvej inštancie sa nestotožňuje s námietkou žalobcu, že výška úrokovej sadzby predmetného spotrebiteľského úveru je úrokovou sadzbou odporujúcou dobrým mravom, resp. ust. § 39a Občianskeho zákonníka.

Podľa bankovej úrokovej štatistiky zverejnenej Národnou bankou Slovenska bola v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere výška úrokovej sadzby pri novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch s dobou splatnosti od jedného do piatich rokov vo výške 11,95 %.

Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.,

(1) Odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve.

(2) Odplata podľa odseku 1 sa vyjadruje v percentách zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov za rok a vypočíta sa ako súčet plnení podľa odseku 3 za rok.

(3) Odplatu podľa odseku 1 tvoria plnenia vyjadrené v

a) percentách zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že

1. opakujúce sa plnenie v percentách za iné obdobie ako jeden rok sa prepočíta na obdobie jedného roka,

2. jednorazové plnenie v percentách sa považuje za plnenie za rok,

3. opakujúce sa plnenie v percentách za rok sa považuje za plnenie za rok,

b) peniazoch prepočítavané na percentá zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že

1. opakujúce sa plnenie v peniazoch za iné obdobie ako jeden rok sa prepočíta na obdobie jedného roka, vydelení sa sumou zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov a vynásobí sa číslom 100,

2. jednorazové plnenie v peniazoch sa vydelení sumou zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov a vynásobí sa číslom 100,

3. opakujúce sa plnenie v peniazoch za rok sa vydelení sumou zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov a vynásobí sa číslom 100,

c) percentách z inej sumy, ako je suma zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že

1. opakujúce sa plnenie v percentách za iné obdobie ako jeden rok sa prepočíta na obdobie jedného roka a vynásobí sa podielom sumy, z ktorej sa vypočítava plnenie, a sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov,
2. jednorazové plnenie v percentách sa vynásobí podielom sumy, z ktorej sa vypočítava plnenie, a sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov,
3. opakujúce sa plnenie v percentách za rok sa vynásobí podielom sumy, z ktorej sa vypočítava plnenie, a sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov.

(4) Na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu, 2a) naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy.

Podľa § 1a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.,

- (1) Ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.
- (2) Ak ide o poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi na obdobie kratšie ako tri mesiace alebo o poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, ktorých výška nepresiahne 100 eur, je najvyššia prípustná výška odplaty zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov 30 % ročne.
- (3) Ak ide o poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi na nájom a kúpu veci, ktorú spotrebiteľ užíva s právom jej kúpy po uplynutí dojednaného času užívania (lízingu), a súčasťou odplaty je aj havarijné poistenie, je najvyššia prípustná výška odplaty 2,5-násobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 ročne.
- (4) Najvyššia prípustná výška odplaty sa posudzuje podľa pravidiel uvedených v odsekoch 1 až 3 ku dňu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy, ktorej predmetom je poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi.
- (5) Sumy alebo percentá vypočítané podľa tohto nariadenia vlády sa zaokrúhľujú na dve desatinné miesta nahor.

Podľa súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za 1. štvrtrok 2016 bola priemerná hodnota RPMN pri spotrebiteľských úveroch s dobou splatnosti od jedného do piatich rokov vo výške 12,46 % (č.l. 49).

Potom výška úrokovej sadzby v predmetnej zmluve v zmysle ust. § 1a ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. nemohla prevýšiť dvojnásobok priemernej hodnoty RPMN podľa § 1 ods. 4 nariadenia. V danom prípade dvojnásobok priemernej hodnoty RPMN vo výške 12,46 %, čo predstavuje výšku 24,92 %. Potom výška úrokovej sadzby v predmetnej úverovej zmluve v rozsahu 22,44 % neodporuje ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 1 a § 1a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. a preto nejde o zmluvné dojednanie, ktoré by bolo v rozpore s ust. § 39 a 39a Občianskeho zákonníka.

Uvedený záver zodpovedá aj údajom zverejneným Ministerstvom financií Slovenskej republiky dňa 27.04.2016 podľa ktorej je najvyššia prípustná výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru platná pre zmluvy uzatvorené od 16.05.2016 do 15.08.2016 s dobou splatnosti od jedného do piatich rokov 24,92 %.

Ďalej žalobca namietal, že rozhodcovský súd neskúmal splnenie podmienok odbornej starostlivosti v zmysle ust. § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z.

Z ust. § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z., v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o poskytnutí povoleného prečerpania sa za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a

rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

Vychádzajúc z cit. zák. ust. (§ 7 zák. č. 129/2010 Z. z.) je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta veriteľom. Pokiaľ si veriteľ uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t. j. § 52 a násl. Občianskeho zákonníka, zákon o spotrebiteľských úveroch a ďalšie. Bolo na veriteľovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovaného náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 zák. č. 129/2010 Z.z., odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka. Nepochybne kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zák. č. 110/2006 Z.z. a o priemerných výdavkoch obyvateľstva a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (Najvyšší súd ČR pod sp. zn. 33Cdo/2178/2018).

Veriteľ v zmysle ust. § 7 a 11 zák. č. 129/2010 Z.z. je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná na splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúca. Nejde pritom o získanie 100 % istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ napr. dostane výpoveď z pracovného pomeru alebo dlhodobu ochorenie. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezavazuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (rozhodnutie KS v Prešove pod sp. zn. 22Co/107/2018).

V danom prípade, súd I. inštancie dáva do pozornosti rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-679/2018, zo záverov ktorého vyplýva, že články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdy ukladajú povinnosť preskúmať ex officio existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinností veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s

povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny, v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne.

S poukazom na vyššie uvedené rozhodnutie Súdneho dvora EÚ je potom nedôvodná námietka žalovaného, že súdy nemajú povinnosť ex offio skúmať splnenie podmienok odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity spotrebiteľa.

Žalovaný síce v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku predložil listiny, ktoré majú preukazovať splnenie povinnosti odbornej starostlivosti v zmysle ust. § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. a to zisťovanie údajov o rodinnom stave žalobcu, počte jeho vyživovacích povinností, výške mesačného príjmu ako aj mesačných výdavkov, s predložením výpisu z úverového registra, ako aj dokladov o príjme žalobcu za posledné tri mesiace pred poskytnutím úveru, avšak z rozhodnutia rozhodcovského súdu nevyplýva, či splnenie podmienok odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity žalobcu v súlade s ust. § 7 zák. č. 129/2010 Z.z. zisťoval a aký záver prijal a to aj s poukazom na ust. § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z.

V danom prípade je potrebné konštatovať, že rozhodca v rozhodcovskom konaní sa nezaoberal existenciou neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré boli všeobecnými súdmi Slovenskej republiky v čase vydania rozhodcovského rozsudku vyhlásené za neprijateľné.

Rozhodca v rozhodcovskom rozsudku priznal žalovanému plnenie neprijateľnej zmluvnej podmienky a to zmluvnej pokuty podľa bodu 11.1 zmluvy, ktorá bola všeobecnými súdmi Slovenskej republiky vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku a to konkrétne rozsudkom Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 14 Csp/76/2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 8Co/149/2018, rozsudkom Okresného súdu v Rožňave 12C/46/2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach pod sp. zn. 5Co/468/2017, ako aj rozsudkom Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 29Csp/134/2019 zo dňa 28.09.2020, ktorej neprijateľnosť bola konštatovaná s poukazom na závery uznesenia odvolacieho súdu konkrétne Krajského súdu v Prešove zo dňa 12.05.2020 pod sp. zn. 3CoCsp/5/2020.

Z uvedených súdnych rozhodnutí nesporne vyplýva konštatovanie neprijateľnosti uvedenej zmluvnej podmienky, keďže táto bola zahrnutá do textu zmluvy, ktorý bol predformulovaný žalovaným a navyše spísaný minimalizovaným písmom bez zvýraznenia dôležitých častí v zmluve. Samotná zmluvná pokuta bola do uvedeného textu zapracovaná zmätočne a nejasne. Z textu zmluvy vyplýva, že zmluvnú pokutu si mohol veriteľ uplatniť nielen v prípade omeškania tej, ktorej mesačnej splátky, ale opakovane aj v prípade omeškania trvajúceho viac ako tri mesiace, následkom čoho sa stal záväzok zo zmluvy v plnom rozsahu splatným, vrátane zákonného úroku z omeškania. Súčasne z obsahu citovaného zmluvného dojednania nevyplýva, dokedy si bol veriteľ oprávnený takúto zmluvnú pokutu voči spotrebiteľovi uplatniť. Na základe vyššie uvedeného potom predmetné zmluvné dojednanie nespĺňa predpoklady individuálneho dojednania zmluvnej pokuty, a tak ako bolo zapracované, rozhodne spôsobovalo značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov zmluvného vzťahu na úkor žalobcu, ako spotrebiteľa.

Na základe uvedeného, preto súd prvej inštancie predmetný rozhodcovský rozsudok z dôvodu uvedeného v § 45 ods. 1 písm. i), j) a l) zák. č. 335/2014 Z.z. zrušil.

Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalobcovi voči neúspešnému žalovanému bol priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške

náhrady trov konania bude rozhodnuté podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej.

Poučenie:

- 2 - 29Csr/1/2022

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.